

1. Περιφερειακός Μηχανισμός Κοινωνικής Ένταξης

3.1 Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης (Παρατηρητήριο), αποσκοπεί:

- α. στην αποτελεσματική παρακολούθηση και το συντονισμό των στόχων, οι οποίοι εξειδικεύονται στο πλαίσιο της ΠΕ.Σ.Κ.Ε.
- β. στην ανάδειξη τοπικών αναγκών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης,
- γ. στη διαβίβαση στοιχείων και πληροφοριών στο Ε.ΓΠ.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού,
- δ. στην αποτύπωση και χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ως πυλώνας της κοινωνικής ένταξης σε αυτοδιοικητικό επίπεδο, το Παρατηρητήριο προωθεί ιδίως τις ακόλουθες δράσεις:

- α. την εκπόνηση ετήσιας Περιφερειακής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης για τη διαπίστωση των επιπτώσεων συγκεκριμένων πολιτικών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της οικείας Περιφέρειας,
- β. την ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και δεικτών παρακολούθησης των διαδικασιών κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων της ΠΕ.Σ.Κ.Ε., ιδίως σε ζητήματα, που άπτονται της ένταξης στην αγορά εργασίας και της ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας,
- γ. την παρακολούθηση και καταγραφή κοινωνικών φαινομένων, όπως ακραία φτώχεια, υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την

αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, ιδιαίτερα των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων,

δ. Τη δημιουργία διαδικτυακής πύλης για την καταγραφή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση συγκεντρωτικών στοιχείων στατιστικού χαρακτήρα και αναφορών κοινωνικών φαινομένων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και δράσεων της περιφερειακής στρατηγικής.

Τα ζητήματα, που σχετίζονται με την οργανωτική διάρθρωση και το προσωπικό των Παρατηρητηρίων, ρυθμίζονται με τους Οργανισμούς των Περιφερειών, κατά τη διαδικασία του άρθρου 241 του ν. 3852/2010.

3.2 Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Πελοποννήσου σύμφωνα με το Ν. 4445/2016 είναι αρμόδια για:

α. την κατηγοριοποίηση, ιεράρχηση και επεξεργασία παρεμβάσεων, προτάσεων και επιμέρους αναγκών, όπως αυτές προκύπτουν από τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης και τις σχετικές εισηγήσεις του Περιφερειακού και των Δημοτικών Συμβουλίων και των αρμόδιων για θέματα κοινωνικής προστασίας υπηρεσιών τους,

β. τη διατύπωση εισηγητικών προτάσεων για τη λήψη μέτρων και τη διαμόρφωση σχετικών πολιτικών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο για έγκριση,

γ. τη σύνταξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΠΕ.Σ.Κ.Ε.), σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής και της Διεύθυνσης Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας,

δ. το συντονισμό των Δήμων εντός των ορίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης και τη μέριμνα για την εφαρμογή των οριζόντιων μέτρων πολιτικής και την ανάπτυξη παρεμβάσεων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης ειδικών τοπικών αναγκών,

ε. την κατάλληλη υποστήριξη και διάθεση τεχνογνωσίας στους Δήμους για την εφαρμογή και παρακολούθηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης,

στ. τη δικτύωση όμορων Δήμων με επιδιωκόμενο σκοπό την αντιμετώπιση κοινών αναγκών,

ζ. την παρακολούθηση σε περιφερειακό επίπεδο της ΠΕ.Σ.Κ.Ε., με έμφαση στην πρόοδο, που έχει επιτευχθεί κατά την εφαρμογή των επιμέρους δράσεων και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και σε επίπεδο Δήμων,

η. την αξιοποίηση στοιχείων και πληροφοριών από τα πληροφοριακά συστήματα και τις εισηγήσεις των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων, καθώς και την εξέταση της μεταβολής των δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού, σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα,

θ. τη διενέργεια τακτικών συναντήσεων με εκπροσώπους της Περιφέρειας, των Δήμων, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών, των φορέων υλοποίησης παρεμβάσεων κοινωνικού χαρακτήρα, της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοπόννησος (Ε.Υ.Δ.-Π.Ε.Π.), του Τμήματος Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σχετικά με την υλοποίηση των επιμέρους παρεμβάσεων και γενικότερα τη διενέργεια κοινωνικού διαλόγου - διαβούλευσης σε περιφερειακό επίπεδο,

ι. τη δικτύωση των φορέων υλοποίησης προνοιακών παρεμβάσεων και κοινωνικών υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο,

ια. την καταγραφή των βέλτιστων πρακτικών και τον εντοπισμό αποκλίσεων στην υλοποίηση,

ιβ. τη διαβίβαση στοιχείων, δεδομένων και πληροφοριών προς το Ε.Γ.Π.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού, και

ιγ. τη σύνταξη και υποβολή ετήσιας έκθεσης, κατόπιν έγκρισης από το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής και της Διεύθυνσης Καταπολέμησης της Φτώχειας της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας (ΔΚΜ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου καλείται να συντονίσει τις αλληλοσυμπληρούμενες λειτουργίες της «Επιτελικής Δομής» και των (Διευρυμένων) Κέντρων Κοινότητας (ΔΚΚ), του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης, ως συστατικών στοιχείων του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης.

3.3 Κοινωνικές Υπηρεσίες σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας

Οι Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (ΔΔΥΚΜ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου σχεδιάζουν από κοινού με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας τις δράσεις κοινωνικής ένταξης και έχουν την ευθύνη εφαρμογής του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης και συντονισμού του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.

3.4 Επιτελική Δομή Κοινωνικής Ένταξης

Η Επιτελική Δομή Κοινωνικής Ένταξης αποτελεί τον πυρήνα του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης και υποστηρίζει την λειτουργία του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης με συνδρομή των υπόλοιπων συντελεστών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης εξωτερικών εμπειρογνομόνων και τεχνικών συμβούλων.

Ο Ρόλος της Επιτελικής Δομής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι κρίσιμος για τη λειτουργία του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης, καθώς υλοποιεί ενέργειες:

- Καταγραφής κοινωνικών αναγκών Προσδιορισμού της «ζήτησης» κοινωνικών υπηρεσιών και των αναγκαίων παροχών προς τους ωφελούμενους κατά πληθυσμιακή ομάδα στόχο.
- Προσδιορισμού της “προσφοράς” παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών και παράλληλου προσδιορισμού των σχετικών ποσοστών κάλυψης
- Υποστήριξης του σχεδιασμού και προγραμματισμού της περιφερειακής κοινωνικής πολιτικής
- Διασύνδεσης των επιμέρους δράσεων, κοινωνικών παροχών κ.λπ.
- Υποστήριξης του σχεδιασμού και της υλοποίησης της τοπικής Κοινωνικής διαβούλευσης
- Συνεργασίας και διασύνδεσης των «Διευρυμένων Κέντρων Κοινότητας» μεταξύ τους και με το σύνολο των Κοινωνικών Φορέων, Δομών και Υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου

- Μεταφοράς τεχνογνωσίας, διάδοσης και διάχυσης καλών πρακτικών, των επιστημονικών στελεχών των Κέντρων Κοινότητας και των Κινητών Μονάδων

3.5 Κοινωνική Υπηρεσία σε επίπεδο Δήμου

Στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού & Περιφερειακού Μηχανισμού, η Κοινωνική Υπηρεσία κάθε Δήμου:

α. συλλέγει και επεξεργάζεται στοιχεία και πληροφορίες, που σχετίζονται με τις πτυχές του κοινωνικού αποκλεισμού και της υλικής αποστέρησης (όπως εισόδημα- φτώχεια, απασχόληση- ανεργία, εκπαίδευση και κατάρτιση, στέγαση, υγεία και κοινωνική φροντίδα, τοπικό περιβάλλον) σε επίπεδο Δήμου,

β. υποστηρίζει το έργο των χαρτογραφήσεων, ερευνών και μελετών του Τμήματος Τεκμηρίωσης και Πληροφοριακών Συστημάτων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,

γ. διαβουλεύεται με την τοπική κοινωνία και εισηγείται προς το Δημοτικό Συμβούλιο και τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας τη χάραξη πολιτικών και τη λήψη μέτρων για την κοινωνική ένταξη,

δ. λειτουργεί ως σημείο αναφοράς των φορέων υλοποίησης έργων για την κοινωνική ένταξη, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα όρια της διοικητικής αρμοδιότητας του Δήμου και στο πλαίσιο αυτό συντάσσει χάρτη χωρικών παρεμβάσεων, τον οποίο υποβάλλει στο Ε.Γ.Π.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού,

ε. προωθεί τη δικτύωση των φορέων υλοποίησης παρεμβάσεων και των κοινωνικών υπηρεσιών, που δρουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, για την υλοποίηση ολιστικών παρεμβάσεων,

στ. μεριμνά για την εφαρμογή των οριζόντιων πολιτικών,

ζ. υποβάλλει στοιχεία, δεδομένα και πληροφορίες, που άπτονται του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων, του είδους της προνοιακής στήριξης και των κοινωνικών παροχών των ωφελούμενων, προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Πελοποννήσου και στις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Εθνικού Μηχανισμού.

3.6 Κέντρα Κοινότητας

Τα Κέντρα Κοινότητας, όπως καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4368/2016 (Α΄ 21) και στην Δ23/ΟΙΚ.14435-1135/2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β΄ 854), αποτελούν δομές συμπληρωματικές των κοινωνικών υπηρεσιών των αντίστοιχων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού και εποπτεύονται από αυτές.

Σκοπός της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας στο πλαίσιο του Εθνικού & Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης, είναι η περαιτέρω υποστήριξη των Δήμων στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και η ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα, που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Τα Κέντρα Κοινότητας συμβάλλουν στο έργο των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων, ως χώρος πρώτης υποδοχής, επιτελώντας:

- α. την υποδοχή, καταγραφή και εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, μέσω πληροφοριακού συστήματος, το οποίο εξασφαλίζει τη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων και δεδομένων,
- β. τη σύσταση και διαχείριση αρχείου και ατομικών φακέλων των ωφελούμενων,

γ. τη διαβίβαση των στοιχείων στις αρμόδιες για θέματα κοινωνικής προστασίας υπηρεσίες των Δήμων και την απευθείας και άμεση ενημέρωση του Ε.ΓΠ.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού.

3.7 Περιφερειακή & Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης της Περιφέρειας και η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης των Δήμων, με πληθυσμό μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, ασκούν τα γνωμοδοτικά τους καθήκοντα, όπως καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 178 και 76 του ν. 3852/2010, για την αξιολόγηση πολιτικών και δράσεων κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.

Στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού & Περιφερειακού Μηχανισμού, τα πρακτικά της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης, που άπτονται θεμάτων κοινωνικής προστασίας, διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού & Περιφερειακού Μηχανισμού,, τα πρακτικά της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, που άπτονται θεμάτων κοινωνικής προστασίας, διαβιβάζονται στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του οικείου Δήμου.

2. Μέσα, εργαλεία & δείκτες του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης

4.1 Πόροι του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης

Πόροι του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης, αποτελούν

- Η Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας

- Η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας
- Οι 5 Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας που λειτουργούν σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας
- Η Επιτελική Συντονιστική Δομή Κοινωνικής Ένταξης
- Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων
- Τα Κέντρα Κοινότητας & οι Κινητές τους Μονάδες
- Τα Δίκτυα Κοινωνικών Δομών & Φορέων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο
- Το ανθρώπινο δυναμικό των Κοινωνικών Δομών & Φορέων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

4.2 Εργαλεία του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης

Εργαλεία του Περιφερειακού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης, αποτελούν

- Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού
- Ο Οδηγός Διαδικασιών του Περιφερειακού Μηχανισμού
- Οι Δείκτες Κοινωνικής Ένταξης του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης
- Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης (ΟΠΣ ΥΤΚΕ)
- Τα μεθοδολογικά εργαλεία της Επιτελικής Δομής που έχει αναπτύξει ο ΕΤΕΣΥ (Μητρώο Φορέων Κοινωνικού Χαρακτήρα, Μητρώο Κοινωνικών Στελεχών, Μητρώο Προγραμμάτων & Παροχών, Ερωτηματολόγιο Κοινωνικής Έρευνας / Λήψης Κοινωνικού Ιστορικού, Ατομικό Πλάνο Δράσης, Οδηγός Κοινωνικών Ερευνών Πεδίου, Οδηγός Στοχοθεσίας, Οδηγός Διαχείρισης Εργασιών, Εσωτερικός Κανονισμός Επιτελικής / Συντονιστικής Δομής, Πολιτική Προστασίας Δεδομένων, Δείκτες Κοινωνικής Ένταξης)

- Τα μεθοδολογικά εργαλεία που έχουν αναπτύξει και χρησιμοποιούν τα Κέντρα Κοινότητας
- Η Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τα περιλαμβανόμενα σε αυτή έντυπα & αρχεία

